

STÁLA PRACOVNÁ KOMISIA LEGISLATÍVNEJ RADY VLÁDY SLOVENSKEJ
REPUBLIKY NA POSUDZOVANIE VYBRANÝCH VPLYVOV

BRATISLAVA: 28.3.2024
ČÍSLO: 044/2024
VYBAVUJE: MGR. KOVÁČ

STANOVISKO KOMISIE
(PREDBEŽNÉ PRIPOMIENKOVÉ KONANIE)

K MATERIÁLU

KONCEPČNÝ MATERIÁL ZAOBERAJÚCI SA ZLEPŠENÍM PODMIENOK ODMEŇOVANIA, ICH
UDRŽATEĽNOSTI A SYSTEMIZÁCIE PRÍSLUŠNÍKOV ZBORU VÄZENSKEJ A JUSTIČNEJ STRÁŽE,
PRÍSLUŠNÍKOV POLICAJNÉHO ZBORU, PRÍSLUŠNÍKOV OZBROJENÝCH SÍL SLOVENSKEJ
REPUBLIKY, PRÍSLUŠNÍKOV SLOVENSKEJ INFORMAČNEJ SLUŽBY A PRÍSLUŠNÍKOV
NÁRODNÉHO BEZPEČNOSTNÉHO ÚRADU AKO ZLOŽIEK, KTORÝCH ČINNOSŤ ÚZKO SÚVISÍ S
BEZPEČNOSŤOU ŠTÁTU

I. Úvod: Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky dňa 19. marca 2024 predložilo na PPK materiál: „Konceptný materiál zaoberajúci sa zlepšením podmienok odmeňovania, ich udržiateľnosti a systemizácie príslušníkov Zboru väzenskej a justičnej stráže, príslušníkov Policajného zboru, príslušníkov Ozbrojených síl Slovenskej republiky, príslušníkov Slovenskej informačnej služby a príslušníkov Národného bezpečnostného úradu ako zložiek, ktorých činnosť úzko súvisí s bezpečnosťou štátu“. Materiál predpokladá negatívne vplyvy na rozpočet verejnej správy, ktoré nie sú rozpočtovo zabezpečené, negatívne vplyvy na limit verejných výdavkov, pozitívne sociálne vplyvy a pozitívne vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu.

II. Prípomienky a návrhy zmien: Komisia uplatňuje k materiálu nasledovné pripomienky a odporúčania:

K vplyvom na rozpočet verejnej správy

Cieľom materiálu je vyriešiť nepriaznivú situáciu týkajúcu sa náboru a následnej práce s ľudskými zdrojmi v silových zložkách (navýšením počtu príslušníkov zboru ZVJS a PZ SR, navýšením počtu zamestnancov zboru ZVJS a PZ SR, zvýšením sumy príspevku na bývanie a rizikového príspevku ZVJS, PZ SR a NBÚ a úpravou spôsobu vyplácania aktivačného príspevku profesionálnym vojakom).

V doložke vybraných vplyvov je označený negatívny, nekrytý vplyv na rozpočet verejnej správy a negatívny vplyv na limit verejných výdavkov. V analýze vplyvov v tabuľke č. 1/A sú uvedené nasledovné kvantifikácie:

	2024	2025	2026	2027
Vplyv na rozpočet verejnej správy celkom (v eurách)	109 815 931	313 284 932	305 315 369	305 315 369

STÁLA PRACOVNÁ KOMISIA LEGISLATÍVNEJ RADY VLÁDY SLOVENSKEJ
REPUBLIKY NA POSUDZOVANIE VYBRANÝCH VPLYVOV

<i>v tom: za každý subjekt verejnej správy / program zvlášť</i>				
MS SR/ 070 - Väzenstvo	15 410 212	48 626 098	48 626 098	48 626 098
MV SR/ 0D6 - Efekt. ver. správa	93 023 741	257 464 206	251 237 943	251 237 943
MV SR/ 0EK - Inf. techn. fin. zo ŠR	0	2 212 650	469 350	469 350
NBÚ/ 0D9 - Bezpečnosť informácií	1 381 978	1 381 978	1 381 978	1 381 978
MO SR/ 096 - Obrana	0	3 600 000	3 600 000	3 600 000
Vplyv na počet zamestnancov	0	1 755	1 755	1 755
Vplyv na mzdové výdavky	50 848 680	150 419 403	150 419 403	150 419 403
Rozpočtovo nekrytý vplyv	109 815 931	313 284 932	305 315 369	305 315 369

V časti 2.1.1. Financovanie návrhu sa uvádza, že je potrebné zvýšenie limitu výdavkov zo strany MF SR v kapitole MV SR, MS SR, NBÚ a MO SR v rozpočte v roku 2024 a v návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2025 až 2027.

Podľa časti 2.2.4. Výpočty vplyvov na verejné financie žiada:

- ZVJS:
 - navýšenie systemizovaných príslušníkov zboru o 378 funkčných miest a zamestnancov zboru o 36 funkčných miest,
 - zvýšenie príspevku na bývanie na maximálnu výšku 500 eur mesačne (o 200 eur na 1 príslušníka),
 - zvýšenie rizikového príplatku na maximálnu výšku 500 eur mesačne (o 200 eur na 1 príslušníka).
- MV SR:
 - navýšenie systemizovaných príslušníkov Policajného zboru o 1 341 funkčných miest,
 - navýšenie finančných prostriedkov pre 1 120 príslušníkov Policajného zboru,
 - zvýšenie príspevku na bývanie na maximálnu výšku 500 eur mesačne (o 200 eur na 1 príslušníka),
 - zvýšenie rizikového príplatku na maximálnu výšku 500 eur mesačne (o 200 eur na 1 príslušníka).
- NBÚ:
 - zvýšenie príspevku na bývanie o 200 eur na 1 príslušníka,
 - zvýšenie rizikového príplatku o 200 eur na 1 príslušníka.
- MO SR:
 - úprava vyplácania aktivačného príspevku profesionálnym vojakom tak, aby jeho vyplatenie bolo vcelku a na začiatku služobnej kariéry.

STÁLA PRACOVNÁ KOMISIA LEGISLATÍVNEJ RADY VLÁDY SLOVENSKEJ
REPUBLIKY NA POSUDZOVANIE VYBRANÝCH VPLYVOV

V návrhu uznesenia vlády SR sa ukladá úloha C.1. ministromi financií „zvýšiť objem finančných prostriedkov pridelených zložkám odmeňovaným podľa zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov, ktoré by umožňovali aj za súčasných legislatívnych podmienok bezodkladné zlepšenie situácie v personálnej oblasti v podobe navýšenia finančných prostriedkov o 200,- Eur mesačne na príslušníka v rámci príspevku na bývanie a navýšenia finančných prostriedkov o 200,- Eur mesačne na príslušníka v rámci rizikového príplatku“ do 30. júna 2024.

V súvislosti s nekrytým vplyvom na rok 2024 Komisia upozorňuje na úlohu C.9 z uzn. vl. č. 712/2023 „nepredkladať návrhy legislatívnych predpisov a iných materiálov, ktoré zakladajú nároky na zvýšenie počtu zamestnancov a zvýšenie výdavkov alebo úbytok príjmov schválených v štátnom rozpočte na rok 2024 s rozpočtovými dôsledkami na štátny rozpočet alebo na iné rozpočty tvoriace rozpočet verejnej správy T: do 31. decembra 2024“. V rozpočte kapitoly VPS na rok 2024 nie sú na uvedený účel alokované prostriedky.

S materiálom zakladajúcim negatívne, nekryté rozpočtové vplyvy nie je možné súhlasiť, preto Komisia žiada všetky vplyvy vyplývajúce z predloženého materiálu zabezpečiť v rámci schválených limitov výdavkov a počtu zamestnancov dotknutých subjektov na príslušný rozpočtový rok, bez dodatočných požiadaviek na rozpočet verejnej správy. V nadväznosti na uvedené je potrebné upraviť doložku vybraných vplyvov a analýzu vplyvov tak, aby z nich nevyplýval rozpočtovo nekrytý vplyv. Komisia taktiež žiada vypustiť úlohu C.1. pre ministra financií z návrhu uznesenia vlády SR.

V analýze vplyvov na rozpočet Komisia žiada v tabuľke č. 1/A v časti „Vplyv na počet zamestnancov“ a „Vplyv na mzdové výdavky“ uviesť výdavky za každú dotknutú kapitolu štátneho rozpočtu osobitne.

Vzhľadom na skutočnosť, že výdavky kapitoly MO SR sú stanovené percentuálnym podielom na HDP (2 %) a teda všetky vplyvy na rozpočet tejto kapitoly majú byť finančne zabezpečené v rámci takto stanoveného limitu, Komisia žiada v analýze vplyvov na rozpočet v tabuľke č. 1/A vplyv na rozpočet kapitoly MO SR uviesť v časti „Financovanie zabezpečené v rozpočte“ ako rozpočtovo zabezpečený vplyv. Adekvátne tomu Komisia žiada prepracovať aj tabuľku č. 1/B. Túto skutočnosť Komisia žiada zapracovať aj do doložky vybraných vplyvov.

V analýze vplyvov v časti „2.2.4. Výpočty vplyvov na verejné financie“, na str. 4 v bode B.1 MV SR a) nie je správne uvedený celkový ročný vplyv na rozpočet.

V analýze vplyvov na str. 10, v tabuľke č. 4/A je v roku 2025 nesprávne uvedená suma bežných výdavkov.

V prípade, že sú vo výdavkoch MV SR zahrnuté aj výdavky SIS, Komisia žiada túto informáciu doplniť do materiálu/analýzy vplyvov (napr. formou poznámky pod čiarou).

STÁLA PRACOVNÁ KOMISIA LEGISLATÍVNEJ RADY VLÁDY SLOVENSKEJ
REPUBLIKY NA POSUDZOVANIE VYBRANÝCH VPLYVOV

Komisia žiada materiál doplniť o porovnanie dosiahnutej priemernej mzdy príslušníkov odmeňovaných podľa zákona č. 73/1998 Z. z. s dosiahnutou priemernou mzdou v hospodárstve SR a s dosiahnutou mzdou v súkromnom sektore (zdroj IFP) za posledných najmenej 5 rokov.

Odôvodnenie: Služobný príjem policajta pozostáva nielen z funkčného platu, ale aj z celého radu ďalších zložiek príjmu uvedených v § 84 citovaného zákona. Preto nie je úplne korektné porovnávať iba jednu, hoci základnú, zložku príjmu s celkovou priemernou mzdou v hospodárstve.

Rovnako tak Komisia žiada materiál doplniť aj o porovnanie dosiahnutej priemernej mzdy profesionálnych vojakov odmeňovaných podľa zákona č. 281/2015 Z. z. s dosiahnutou priemernou mzdou v hospodárstve SR a s dosiahnutou mzdou v súkromnom sektore (zdroj IFP) za posledných najmenej 5 rokov.

Odôvodnenie: Keďže celkovo materiál hovorí o nedostatočnej, nekonkurencieschopnej úrovni odmeňovania policajtov a profesionálnych vojakov, Komisia porovnávacie údaje doplniť aj za profesionálnych vojakov.

V tabuľke na str. 5 Komisia žiada údaj o nástupnom plate profesionálneho vojaka doplniť aj o informáciu o tom, že profesionálnemu vojakovi v dočasnej a stálej štátnej službe patrí okrem platu aj stabilizačný príspevok vyplácaný podľa § 190 až 192 zákona č. 281/2015 Z. z. ako súčasť jeho zdaniteľného príjmu. Zároveň Komisia žiada uviesť aj informáciu o aktuálnej výške stabilizačného príspevku.

Odôvodnenie: Vzhľadom na uvedené Komisia považuje za korektné uviesť úplné údaje o celkovom zdaniteľnom príjme profesionálneho vojaka, ktorý mu slúži na zabezpečenie jeho životných potrieb v závislosti od regiónu.

Komisia s požiadavkou dotknutých kapitol štátneho rozpočtu na navýšovanie systemizácie. Komisia žiada, aby sa dotknuté kapitoly štátneho rozpočtu v prvom rade sústredili na naplnenie súčasnej systemizácie, ktorú im schválila vláda SR a o navýšovanie systemizácie žiadali vtedy, keď schválená systemizácia bude naplnená. V tejto súvislosti Komisia žiada materiál doplniť o vyhodnotenie systemizácie v štruktúre, v ktorej ju kapitoly štátneho rozpočtu vyhodnocujú v štátnom záverečnom účte za posledných najmenej 5 rokov. Zároveň Komisia žiada, aby materiál v časti týkajúcej sa kapitoly MO SR obsahoval údaje za celú kapitolu, nielen Ozbrojené sily SR.

Odôvodnenie: Všetky kapitoly štátneho rozpočtu, ktorým vláda SR svojím uznesením schvaľuje systemizáciu na príslušný rozpočtový rok, ju dlhodobo, a niektoré výrazne, neplnia. Pritom systemizácia znamená počet miest a objem finančných prostriedkov na platy pre takto schválený počet miest, keď počet miest v tomto prípade znamená počet osôb, ktorým sú v danom rozpočtovom roku plnohodnotne rozpočtovo zabezpečené ich platy. Neobstojí teda tvrdenie, že len v dôsledku zvýšenej systemizácie bude možné zabezpečiť vyššiu personálnu obsadenosť systemizovaných miest. Počet príslušníkov Policajného zboru je na Slovensku mierne vyšší v porovnaní s priemerom EÚ. V prípade novovznikajúcich inštitúcií Komisia žiada využiť kapacity v rámci rezortov.

STÁLA PRACOVNÁ KOMISIA LEGISLATÍVNEJ RADY VLÁDY SLOVENSKEJ
REPUBLIKY NA POSUDZOVANIE VYBRANÝCH VPLYVOV

V tabuľke na str. 13 Komisia žiada pri údajoch o valorizácii platov profesionálnych vojakov uviesť v roku 2018 číslo 4,8.

Odôvodnenie: Zosúladenie s ustanovením § 5 ods. 6 zákona č. 333/2017 Z. z. o štátnom rozpočte na rok 2018 a KZVS v štátnej službe na rok 2018.

Komisia nesúhlasí so znením bodu B.1. návrhu uznesenia vlády SR vo veci navýšenia systemizácie príslušníkov Policajného zboru a príslušníkov Zboru väzenskej a justičnej stráže a zamestnancov Zboru väzenskej a justičnej stráže.

Odôvodnenie: Vzhľadom na dlhodobé neplnenie systemizácie príslušníkov PZ a ZVJS Komisia nesúhlasí s ďalším navyšovaním ich systemizácie a zároveň nesúhlasí ani s navyšovaním limitu počtu zamestnancov kapitoly Ministerstvo spravodlivosti SR.

Prílohu č. 1 Komisia doplniť aj o údaje o počte neprijatých uchádzačov, pričom tieto údaje Komisia žiada rozčleniť podľa jednotlivých dôvodov ich neprijatia do služobného pomeru.

Predkladaný materiál by mal zahŕňať ako ďalšiu personálnu zložku aj ozbrojených príslušníkov finančnej správy. Podľa § 30 ods. 4 zákona č. 35/2019 Z. z. o finančnej správe a o zmene a doplnení niektorých zákonov ozbrojení príslušníci finančnej správy tvoria ozbrojený zbor. Zákon č. 35/2019 Z. z. o finančnej správe upravuje postavenie, povinnosti a oprávnenia príslušníka finančnej správy (ozbrojeného aj neozbrojeného) pri plnení úloh finančnej správy, ako aj štátnu službu príslušníkov finančnej správy a právne vzťahy súvisiace so vznikom, zmenami a skončením služobného pomeru. Nároky a prísne kritériá v zákone č. 35/2019 o finančnej správe pre ozbrojeného príslušníka finančnej správy sú identické ako v zákone č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície, napr. fyzická zdatnosť, duševná a zdravotná spôsobilosť atď. Rovnako sú upravené aj obmedzenia a zákazy, napr. príslušník finančnej správy (ozbrojený aj neozbrojený) nesmie byť členom politickej strany alebo politického hnutia a nesmie ani vyvíjať činnosť v ich prospech a nesmie vykonávať podnikateľskú činnosť alebo inú zárobkovú činnosť, atď. Ak by uvedený materiál mal byť predkladaný do ďalšieho procesu a nemal by zahŕňať aj príslušníkov finančnej správy, Komisia považuje za žiadúce, aby obdobné otázky týkajúce sa zachovania atraktivity a konkurencieschopnosti finančnej správy na trhu práce ako zamestnávateľa, vrátane platových náležitostí príslušníkov finančnej správy a vhodných podmienok výkonu štátnej služby boli riešené iným spôsobom – prijatím rozhodnutia, na základe ktorého sa ekvivalentne zatriktívni aj výkon štátnej služby príslušníka finančnej správy.

Komisia žiada nezvyšovať finančné prostriedky jednotlivým zložkám odmeňovaným podľa zákona č. 73/1998 Z. z. v podobe príspevku na bývanie a rizikového príplatku.

Odôvodnenie: V predmetnom dokumente sú porovnávané s priemernou mzdou v hospodárstve funkčné platy, pričom pri príslušníkoch neboli vzaté do úvahy dodatočné príplatky a príspevky. Pri porovnaní celkových príjmov je priemerná mzda príslušníkov na úrovni vysokoškolsky vzdelanej populácie. Navyše mzdy policajtov v prepočte na priemernú mzdu sú na Slovensku porovnateľné s okolitými krajinami. Príspevok na bývanie je vyplácaný nesystémovo. V súčasnosti ho poberajú všetci policajti, pričom

STÁLA PRACOVNÁ KOMISIA LEGISLATÍVNEJ RADY VLÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY NA POSUDZOVANIE VYBRANÝCH VPLYVOV

výška príspevku je iba čiastočne naviazaná na výšku nákladov na bývanie, čo môže pôsobiť demotivačne najmä v regiónoch s vysokými nákladmi na bývanie.

Komisia žiada nevytvárať valorizačný automat zvyšovania funkčných platov a hodnotných platov. Odôvodnenie: Automatický valorizačný mechanizmus sa neosvedčil ako efektívny nástroj pri riadení ľudských zdrojov. Má oneskorenú reakciu na inflačné vlny. Pri automate prichádza rezort o flexibilitu pri odmeňovaní. Automatická valorizácia funkčných platov neberie do úvahy možnosti štátneho rozpočtu. Aj bez automatickej valorizácie rástli platy príslušníkov pod zákonom č. 73/1998 Z. z. od roku 2016 na úrovni priemernej mzdy.

Pre úplnosť Komisia upozorňuje na skutočnosť, že predložený materiál neobsahuje návrhy na zlepšenie podmienok odmeňovania, udržateľnosti a systemizácie všetkých ozbrojených zložiek. V materiáli nie sú uvedení príslušníci finančnej správy, príslušníci hasičského záchranného zboru a príslušníci horskej záchrannej služby, pričom materiál vyvolá dodatočné požiadavky na zlepšenie odmeňovania aj týchto skupín zamestnancov, respektíve ďalší vplyv na štátny rozpočet.

K sociálnym vplyvom

V bode 4.1 analýzy sociálnych vplyvov Komisia považuje za potrebné doplniť modelový príklad aj v súvislosti so zvýšením príspevku na bývanie.

V bode 4.2 analýzy sociálnych vplyvov Komisia odporúča popísať zmenu spôsobu vyplácania aktivačného príspevku; je potrebné popísať aj súčasný stav.

Do bodu 4.4 analýzy sociálnych vplyvov Komisia odporúča doplniť kvantifikáciu (ako je uvedená aj v analýze vplyvov na rozpočet verejnej správy).

K vplyvom na manželstvo rodičovstvo a rodinu

V kontexte hodnotenia vybraných vplyvov na manželstvo, rodičovstvo a rodinu, Komisia oceňuje, že predkladateľ vypracoval príslušnú analýzu vplyvov na manželstvo rodičovstvo a rodinu a označil to aj v doložke vybraných vplyvov. Avšak obsahovú časť Analýzy vplyvov na manželstvo, rodičovstvo a rodinu, t. j. odpovede na jednotlivé otázky Komisia odporúča prepracovať a doplniť v zmysle pripomienok gestora.

Odôvodnenie: Predkladateľ predložil Analýzu vplyvov na manželstvo, rodičovstvo a rodinu, kde identifikoval pozitívne vplyvy, avšak odpovede na konkrétne otázky nepoukazujú na konkrétne opatrenia, napríklad niektoré opatrenia navrhované v koncepcionom materiáli smerujú k pozitívnej zmene na množstvo času alebo príležitostí pre rodičov, alebo pre deti na realizáciu rodinného života - zmena a zlepšenie systému odmeňovania a motivačných faktorov, podľa zákona č. 73/1998 Z. z. s účinnosťou od 01.01.2025 a budú mať pozitívny vplyv na disponibilný príjem domácností viacdietných rodín nasledovnými opatreniami: v spolupráci s dotknutými zložkami predložiť na rokovanie vlády Slovenskej republiky novelu zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov, týkajúcu sa komplexnej zmeny a zlepšenia systému odmeňovania a motivačných faktorov príslušníkov zložiek odmeňovaných podľa daného predpisu a vytvorenie automatu každoročného zvyšovania funkčných platov a hodnotných platov, ktorý zabezpečí udržateľnosť

STÁLA PRACOVNÁ KOMISIA LEGISLATÍVNEJ RADY VLÁDY SLOVENSKEJ
REPUBLIKY NA POSUDZOVANIE VYBRANÝCH VPLYVOV

systému odmeňovania všetkých zložiek zabezpečujúcich vnútornú a vonkajšiu bezpečnosť štátu.

Na základe vyššie uvedeného je nevyhnutné, aby predkladateľ identifikoval a prípadne podrobnejšie popísal aspoň tie opatrenia, u ktorých predpokladá najzásadnejšie vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu.

III. Záver: Stála pracovná komisia na posudzovanie vybraných vplyvov vyjadruje

nesúhlasné stanovisko

s materiálom predloženým na predbežné pripomienkové konanie s odporúčaním na jeho dopracovanie podľa pripomienok v bode II.

IV. Poznámka: Predkladateľ zapracuje pripomienky a odporúčania na úpravu uvedené v bode II a uvedie stanovisko Komisie do doložky vybraných vplyvov spolu s vyhodnotením pripomienok.

Nesúhlasné stanovisko Komisie neznamená zastavenie ďalšieho schvaľovacieho procesu. Stanovisko Komisie slúži ako podklad pre informované rozhodovanie vlády Slovenskej republiky a ďalších subjektov v rámci schvaľovacieho procesu. Predkladateľ má možnosť dopracovať materiál podľa pripomienok a zaslať ho na opätovné schválenie Komisie, ktorá môže následne zmeniť svoje stanovisko.

JUDr. Martin Semanco
predseda Komisie